

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimecres 3 de Novembre de 1897

Núm. 3.109

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Pias.
n provincias trimestre.	3.50
Extranger y Ultramar	7
Anuñels, à preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals

librerías d'aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Junquera, 6.

No's retornan los originals encara que no's publiquen.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre'l Correu.

Los demés dies á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Vía, de 11 á una y de 4 á 5.

Vinyas Americanas

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduits y autenticitat garantizada.—Cinc milions d'estacas, y un milió de barbats.

Avinguda del ferrocarril, Figueras, (Girona)

que s'atrevit á pujar á cabell del regionalisme ab sas ideas de política pila y tot inflat contradient mas bases, pero pobret! ha tingut de baixar las orellas y callar; ab alguns silogismes de nostra causa que ne tenen retop, y no sapiguentse i desfer, s'ha sentit tractat de dropo per los consurrients. Propago en lo que puchadla prempsa de casa nostra que dia tant y fa tant per la montanya; y 'ls plauhen, al trovarlos tant casulans, puig la meytat y 'ls altres no 'ls comprehen ab tot y parlar tant barrocament la llengua del os y dels quiñones.

La Publicidad publicá, fa uns días, un llarg article d'en Castellar, vaig sentirlo llegir per un grup, que hi donava l'sentit al revés es á dir lo agafaven per la cua y un dels tals al hostal exposà alguns conceptes, desbarrant y fent quedar en ridícul al pobre autor; y tan cofoys com están al saber que sos articles son recitats pels montanyosos. No 'ls comprehen. En cambi porteu lo La Renaixensa, Lo Somatent y altres y ho comprehen bé; donchs aquesta ha de ser nostra aspiració; que la prempsa de casa desferri de la montanya, la de calé y mitj y tindrém un grahó més per arriar á lo que pretenim, just y verdader.

ANTÓN BUSQUETS y PUNSET.

Sant Hilari Sacalm, Octubre 1897.

Veus-aquí el Sol calorós d'estiu, 'ls versos exaltats, sacrificant els pensaments per no atropellar la rima.

Al trobarse devant d'una composició d'aquest gènero, á la mitat s'endevina si es d'un jove. ¡Com no, si á tots nos passa igual! Fem los versos sens meditar, arrastrats per la cadència de sílabas que aném formant las ratllas, fins arrodonir una cantitat d'aquestas, ahont no hi ha ni argument ni tesis.

Aixó es lo que passa á la majoria dels joves; qui no conserva encara aquest método, es que l'ha deixat de vergonya al veure que no conduhia á rés; pero tot y així, passará sempre que un se vulga posar á escriure porque sí. Molti estan creuïts que basta forjarse un títol, per desarollar una composició de més ó menos dimensions; y, per donar més crèdit encara, no hi ha certamen dels que fins avui s'han celebrat, que no hi hagin donat un tema ó altre, per tenir més lligats aquells que l'obian, però ja està vist les composicions que resultan.

La poesia es una part de la forsa vital de cada hui, y crech que aquesta no pot fonsarse per la mateixa rahó de vida que té de sí; tot lo que siga exageració, deixa

de ser aquesta y aquella. Jo no sé, però, els primer pobladors del món, (las rassas prehistòriques, ó la que fossin) los que primer van sentirse atrets pel sentiment y à manera de cantatas, entre sanglots y sospirs comunicavan sos efectes als demés; ó bé la aglomeració que ab crits de victoria per haver derrotat á la tribu enemiga, cada un canta son himne tot pronunciant els noms dels que l'expressan, dels que nit y jorn han pensat ab ell y dels que mes estima; tot això ab un ritme y veu que neix del cor, d'ahont surt acompanyada y cadenciosa pel mateix número de batecs que la alegria ó'l sentiment fa néixer.

Aquesta es la manera que devia néixer la poesia, sense buscarla, sense sapiguer que existia y sense sapiguer si la feyan.

El primer home que va concebir la forma, de tot lo que fins aquells días era arrastrat pel vent que ho portava á enterrar molt més lluny de lloç consegut; aquell s'er devia sentir molt més que 'ls altres, aquell home devia tenir una ànima sensible y delicada, com les placas del fonógrafo, devia sentirse ferit per un sens fi de vibracions, ahont quedavan grabadas un moment, pero anavan perdentse à mida que se sentia ferit per altres de novas. Aquest s'er humà, va regoneíxer la necessitat de reproduuir tot quant ell sentia; més, quina sorpresa devia causarli al no poguer trassar la manera de entonació, mare engendradora del vigor y accents à las paraules, que si mal-ne li devia ser inútil la reproducció en taülas de fusta.

La perfecció es una ley y aquesta es filla del temps y del que ha sentit son cor batir pel calorós Sol de la joventut, aquest va portarnos la rima per sernos grat al oido, y l'ictus à 'ns versos per donarnos el compass y accents que requereix al pronunciar-se. Aixó es lo que tant deuria costar de trobar y tenir en cuidado als primitius, la forma, aquesta envoltura temporal y que no pot negarse que de generació en generació, la forma ha anat perfeccionantse, nosaltres l'hem hereditada y no l'hem feta; molt al contrari, avuy per avuy, hi ha qui pretent fer propaganda al modernisme, y lo primer que fan es posar el dit sobre 'ls versos, com si aquests fossin la llaga del mal.

No es tan fàcil com sembla, borrar per complert los versos, aquests forman part à la literatura, y sense 'ls versos aquesta careixeria d'un element que avuy la vesteix y l'engalana. ¿Per quin motiu lo modernisme té de desterrarnos aquest element sense ferse l'arrech de sa vida propia que reuneix, ni respectar els sigles que té d'existència sempre vers la perfecció?

Els versos, son y serán sempre per la juventut; la poesia serà per tothom, fins pels prosistes;... pero Jay! que la poesia va perdentse, va perdentse, sí, perque à lo modern l'acompanya la metafísica y aquesta desconeix per complert à la poesia!

J. UMBERT.

Correspondencia particular de "Lo Somatent"

Senyor Director:

Molt Senyor meu: Ab motiu de la apertura de la Exposició Nacional de Indústries modernes vaig à dirigir-li quatre paraules dedicades à la explicació de dit acte que ahir va tindrer lloc en lo Palau d'Indústries y Arts situat en lo passeig de la Castellana aprop del Hipòdromo.

Dit acte estava anunciat per lo dia 20 del corrent mes, pero à causa de lo èrrat que estaven los treballs dels expositors le aplassaren per lo dia 28 y en-

D. Pere Coll y Escofet, vocals, y D. Pere Muntanyola, secretari.

Comissió de relacions.—D. Angel Guimera, vis-president; D. Bonaventura Bassegoda y D. Joaquim Ri-vera y Cuadrench, vocals, y D. Joaquim Tomasino, secretari.

Crónica teatral

Reprise de «La Bruja»

Reprise de «La Bruja».—Aquesta nit d'ahir, en la sala del Teatre Fortuny, s'ha representat la obra de «La Bruja», que ha estat un èxit total. La obra ha estat interpretada per l'ensemble de la companyia, que ha fet una bona actuació. El públic ha acollit la obra amb entusiasme i aplaudiments. La obra es tracta d'un drama gòtic que narra la història d'amor entre un jove i una bruja. La representació ha estat molt emocionant i ha deixat una bona impressió als espectadors.

Los ingressos que aquestes entrades, que tantas molesties causan, donan a la empresa del teatre, son tan insignificants, que bé mereix que's corregixi l'abús.

Hem dit que en la nit d'ahir el teatre estava plé de gom à gom, i nostres lectors saben lo quadro hermoso y animat que ofereix la gran y espayosa sala, quan en la platea, palcos y públic s'hi veu lo millor que en hermosura, elegancia y talent conté nostra ciutat, representadas las dos primeras per lo bell-sexe, quina hermosura fa destacar mes y mes la profusió de llums que iluminan la sala d'spectacles, encarque l'gas deixi quelcom que desitjar, y l'últim, per nostres literats, banquers, comerciants é industrials, per lo que creyem innecessari entretenirnos fentre una descripció aproximada.

Baix auspici tan satisfactori pera 'ls artistas y em-presa, 'ls primers perque á major auditori millor senten lo foch de la inspiració que ha de ferlos sentir los desitjats picaments de mans, comensá la reprise de la preciosa obra de Ramos Carrión, música del inspirat mestre Chapí «La Bruja», que tants bons recorts deixá entre nostre públic, quan per primera volta nos la doná á coneixer la companyia de la tiple Sra. Nadal.

La execució que capigué á la obra lo mateix en la nit d'ans d'ahir que en la d'ahir, que també 's posá en escena, no fou mes que regular, en conjunt, en lo que diríam part cantàbil, deixant molt que desitjar en la part literaria,

Interpretà molt bé lo paper de Rosalia la tiple se-nyora Perez de Isaura; era una aldeana innocent y enamorada de veritat y lo mateix en los cantàbils que en los recitals accentuava la frase donantli la merescuda expressió. No voldríam equivocarnos, pero la se-nyora Perez de Isaura, á nostre judici, es tota una artista.

Lo paper de protagonista, lo de la Bruja, lo tenia confiat la Sra. Perez Cabrero (L.), qui nos sembla que ara està en los albores de la seva carrera artística, per lo qual creuríam adularla, si diguessim que ho feu molt bé. No obstant, abona á aquesta artista, lo fet de que en quatre dies porta sis representacions consecutivas, cinch d'ellas d'obras de la forsa de «Mujer y Reina» y «La Bruja» y l'natural cansanci que aixó ha de ocasionarli, podríam molt bé contribuir á que en sa labor dels dos darrers dies hi apareguessin los llunars que 'ns privan avuy de tributarli 'ls elogis que en nos-tré anim està lo otorgàrloshi.

Lo tenor Sr. Alcántara, que debutava en «La Bruja», ab l'interessant paper de Leonardo, cantant s'atragué tot seguit las simpatías del públic; de ven ben timbrada y potent y de dicció clara, digué la joia del primer acte com no recordém haverla sentit y en lo duo de tiple del darrer acte de la obra estigué á gran altura. Foren tants los picaments de mans ab que 'l públic rebé la joia, que 'l Sr. Alcántara se vegé obli-gat á repetirla.

Si tan apreciable artista en las escenas no cantant, estés á la altura de las cantàbils, sens dupte que avuy fora 'l primer en son género á Espanya: pero, de tots modos, la seva joventut fa que angurérem pera ell molt de profit y aplausos en sa carrera artística.

Lo Sr. Banquells, lo baix admirat y aplaudit en

sos bons temps, tenia confiat lo paper de Cura, casi que secundari, y si bé la seva tasca no 'ns desagradá, hauríam preferit véurel un xich més serio, y ab cara de més respecte, principalment en la representació d'ahir nit.

Es tant trist Sr. Banquells veurel á vosté exaerar en un paper de Cura, com trist pera nosaltres fora que 's realisessin las pretensions dels «patrioteros», que fins als temples de Tafí, hi volen combats de «mentirijilla», amenisats per «la marcha de Cádiz» ab la precisa condició de sortir victoriosa la bandera «roja y guinda».

També fou una llàstima que 'l senyor Senís, de vis-cómica suficient pera agradar y ferse applaudir del públic interpretant lo Tomillo, peques d'exagerat, lo qual, bastant sovint, lo feya distreuer, resultant escenes tan escayents, com la en que compareix La Bruja á son cridament, en lo primer acte, verdaderament mortas, sense calor, ni vida, ni realitat ve-lém dir.

La orquesta y coros, obedint sempre á la magistral y vigorosa batuta del Director Perez Cabrero, anà molt bé, tant que á cada audició que se succeix, trobém á la primera mes desconeiguda y als segons, los coros, lo més bò de tots los que han trepitjat las taules de nostre Teatre Fortuny.

L'alt concepte que tenim format del art en totes las seves diferentas manifestacions, lo ver carinyo que sentim pel teatre, cam al temple del art escénich, y 'ls fervents desitjos que sentim pera que la actual companyia sia beneficiosa en aplausos pera 'ls artistas y en ingressos pera la empresa, al objecte de que, reaccionantse l'gust artístich de nostre públic se perdi per sempre més lo «género chico», que 'l ha embrutit en part, ta que, ara que hi som á temps, nos permetém indicar las deficiencias que notém en las interpretacions de las obras que 's posan en escena en nostre teatre, per si s'hi vol posar esmena.

Lo Director artístich Sr. Banquells y 'l mestre Director senyor Perez Cabrero, son qui han de ferho.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus
Don Joan Vilella Estivill, Alcalde accidental de la ciutat de Reus.

Faig sapiguer: Que 'l dia 10 del actual á dos cuarts d' una de la tarda s'ha verificat en aquestas Casas Consistorials la subasta per pujas á la llana pera la venda dels següents efectes dividits en llots, que 's troben dipositats en lo pati de convalecents en lo Sant Hospital. Servirán de tipo de subasta pera fer proposicions las cantitats que á continuació 's detallan, advertintse que será condició precisa que cada postor se quedí tot lo llot.

8 guarda-rodas	à 4	pessetas	32 Plas.
2 pilans	à 5	id.	10 »
12 socas de plátano	à 10	id.	120 »
2 » d'olm	à 10	id.	20 »
150 feixos de plátano	à 0'20	id.	30 »

Reus 2 Novembre de 1897.—E' Alcalde accidental, Joan Vilella.

Registre civil

des dias 30 y 31 d' Octubre de 1897.

Naixements

Joan Gras Sugrañes, de Jaume y Tecla.—Teresa Casals Salvat, de Jaume y Lluisa.—Joaquim Inglés Magriñá, de Domingo y Teresa.

Matrimonios

Manso Siré Monserrat, ab Teresa Rovira Vendrell.—Joan Català Nolla, ab Amalia Casals Pujol.—Pau Jori Cañellas, ab Josepha Freixa Ferrer.

Defuncions

Francisco Rull Dalmau, 62 anys, casa de Camp, 72.—Mercè Vendrell Gual, 5 anys, Bages, 9.—Teresa Salas Carbonell, 35 anys, Passatge de Sardà, 10.—Pau la Piquer Padrol, 63 anys, Manicomi.—Magdalena Salvat Bové, 64 anys, Santa Teresa, 4.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Ermengol.

Sant de demà.—Sant Carles.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	63·55	ADP Filipinas	96·75
Exterior	79·12	Aduanas	92·62
Amortisable	1886	Cubas	76·62
Francesas	20·10	Cubas	1890
Norts	23·50	Obs. 6 O'P Fransa	95·62
Exterior Paris	60·12	Obs. 3 O'P »	52·75
Paris	32·60	Londres	33·38

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63·50	Fransas.	80·05
Exterior	79·12	Cubas velles.	93·62
Colonial	88·62	Cubas novas.	76·52
Norts	23·50	Aduanas.	96·75
Obligacions Ainsas	87·76	Obligs. 3 o'P Fransas.	53·76
		Philippines.	99·31

PARIS

Exterior. 60·12 Norts.

GIROS

Paris. 89·30 Londres. m 14·6. m 33·38

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vilells, D. Joan Llauderó Prats y D. Jean Vallès Vallduví.

Londres	90	dif.	00·00	diner	8 d'v.	00·00
Paris	8	d'v.	00·00	Marsella	00·00	

VALORES LOCALES DINERS PAPERES OPERA.

ACCIONS 010

Gas Reusense. 850

Industrial Harinera. 600

Banch de Reus. 500

Manufacturera de Algodon. 100

C. Reusense de Tranyias. 415

privilegiadas al 5 per cent.

ACCIONS 010

Gas Reusense. 850

Industrial Harinera. 600

Banch de Reus. 500

Manufacturera de Algodon. 100

C. Reusense de Tranyias. 415

privilegiadas al 5 per cent.

ACCIONS 010

Gas Reusense. 850

Industrial Harinera. 600

Banch de Reus. 500

Manufacturera de Algodon. 100

C. Reusense de Tranyias. 415

privilegiadas al 5 per cent.

ACCIONS 010

Gas Reusense. 850

Industrial Harinera. 600

Banch de Reus. 500

Manufacturera de Algodon. 100

C. Reusense de Tranyias. 415

privilegiadas al 5 per cent.

ACCIONS 010

Gas Reusense. 850

Industrial Harinera. 600

Banch de Reus. 500

Manufacturera de Algodon. 100

C. Reusense de Tranyias. 415

privilegiadas al 5 per cent.

ACCIONS 010

Gas Reusense.

